

Algılanan Yetenekler Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Yetenekler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16847>

Özet

Algılanan Yetenekler Ölçeği, okul öncesi çağındaki çocukların, engelli akranlarının yeteneklerine ve yeterliliklerine yönelik algılarını ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikolojik araçtır. Ölçek, çocukların engelli akranlarına karşı sergiledikleri davranışsal niyetleri ve sosyal algılarını inceleyen araştırmalarda temel bir bileşen olarak kullanılmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Binnur Yıldırım Hacıbrahimoğlu tarafından 2022 yılında gerçekleştirilen bir çalışmada kapsamında yapılmıştır ve 10 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Yeterlilik, Algılanan Yetenekler, Okul Öncesi, Engelli Akranlar, Sosyal Algı, Uyarlama, Davranışsal Niyet.

Yazarlar

Binnur YILDIRIM HACI BRAHİMOĞLU

Amaç

Algılanan Yetenekler Ölçeği'nin temel amacı, okul öncesi eğitim ortamlarındaki çocukların, engelli akranlarının sosyal, akademik ve fiziksel yeteneklerini ne ölçüde yeterli olarak algıladığını belirlemektir. Bu ölçüm, kapsayıcı eğitim ortamlarında akran kabulünü ve sosyal etkileşimi etkileyen algısal mekanizmaları anlamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, literatürde genellikle engelli akranlara yönelik tutumlar, sosyal kabul düzeyleri ve davranışsal niyetler gibi daha geniş psikososyal yapıları bir parçası olarak kullanılmaktadır. Ölçek, özellikle erken çocukluk döneminde sosyal dışlanma riskini azaltmaya yönelik müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede faydalı bilgiler sunar.

Yapı

Ölçek, bireyin kendisi yerine bakılarak (bu durumda engelli akranların) yetenek düzeyine ilişkin subjektif yargılarını, yani algılanan yeterliliği ölçen tek boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, çocukların engelli bireylerle etkileşim kurma istekliliğini doğrudan etkileyen önemli bir bilişsel bileşendir.

Yapısal olarak, ölçek maddeleri, engelli akranın belirli görevleri yerine getirme veya sosyal etkileşimlerde bulunma kapasitesine dair algıları değerlendirmeye odaklanır. Özgün ölçek, algısal yeteneklerin tutarlı ve güvenilir bir ölçümünü sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Uyarlama çalışması'nın kaynak içeriğinde ölçeğin geçerliğine dair ayrıntılı bilgi sunulmamıştır. Geçerlik (özellikle yapı geçerliği ve ölçüt bağımlı geçerlik) bilgileri, ölçeği kullanan araştırmacılar için hayati önem taşımaktadır.

Kullanıcıların, ölçeğin kavramsal ve istatistiksel geçerlik analizlerini (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi veya yakınsak/ayrışan geçerlik kanıtları) Yıldırım Hacıbrahimolu (2022) tarafından yayımlanan orijinal makaleden incelemeleri şiddetle tavsiye edilmektedir. Geçerlik çalışmaları'nın eksikliği, ölçeğin bulgularının yorumlanmasında dikkatli olmayı gerektirir.

Güvenirlilik

Algılanan Yetenekler Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması için iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı yüksek bulunmuştur. Elde edilen Cronbach alfa değeri **0.866** olarak rapor edilmiştir.

0.866 değeri, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yapıyı (engelli akranların algılanan yeteneklerini) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması'nda güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesine dair güçlü bir kanıt sunmaktadır.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte ölçeğin faktör yapısına ilişkin bilgilere (keşfedici veya doğrulayıcı faktör analizi sonuçları) yer verilmemiştir. Ancak, genellikle 10 maddeden oluşan ve tek bir iç tutarlılık katsayısı rapor edilen ölçeklerin unidimensional (tek boyutlu) bir yapıya sahip olduğu varsayılr.

Ölçeğin tek boyutlu bir yapıyı temsil edip etmediğinin kesin olarak anlaşılması için, uyarlama çalışması'nın metodoloji bölümüne başvurulması gerekmektedir. Araştırmacılar, ölçeğin faktör yüklerini ve varyans açıklama oranlarını orijinal referanstan kontrol etmelidirler.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 10 maddelik Likert tipi bir ölçektir. Maddeler 3'lü derecelendirme (üç seçenekli yanıt formatı) ile puanlanmaktadır, bu da okul öncesi çocukların bilişsel düzeyine uygunluğunu artırmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal dil bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak uyarlama Türkçe yapılmıştır).

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar.

Yaş Grubu: Okul öncesi dönem (genellikle 3-6 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Kapsayıcı eğitim ortamlarında bulunan ve engelli akranlarla etkileşim halinde olan çocuklar.

Test Metodolojisi: Görüşme veya doğrudan gözlem yoluyla uygulanan, çocukların algılarını değerlendirmeye yönelik bir ölçektir. 3'lü derecelendirme formatı, küçük çocukların yanıt vermesini kolaylaştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, İç Tutarlılık, Kapsayıcı Eğitim, Algı, Erken Çocukluk Eğitimi, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: binnury@gmail.com

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama Yayı): 2022

İletişim ve Şinler: Ölçeğin kullanımı için yazar Binnur Yıldırım Hacıbrahimolu ile binnury@gmail.com adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin kullanımı ücreti hakkında bilgi verilmemiştir.

Kaynaklar

Ölçeğin uyarlamasına dair temel referans aşağıda sunulmuştur:

Yıldırım Hacıbrahimolu, B. (2022). Preschool children's behavioural intentions towards and perceptions of peers with disabilities in a preschool classroom. *Early Child Development and Care*. <https://doi.org/10.1080/03004430.2021.2023516>

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: tandfonline.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası da mevcuttur. Orijinal PDF buradan indirilebilir: algılanan-yetenekler-

[olcegi-perceived-capabilities-scale-toad.pdf](#)

Algılanan Yetenekler Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin 10 maddesi kaynak içerikte belirtilmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM